

Werkinstructie 2020/1

INTERN

Aan	Directeuren IND
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2020/1 Handelwijze bij politiek- en/of mediagevoelige zaken
Hoofdtak	Asiel/Regulier/Nederlanderschap
Publicatiedatum	25-02-2020
Geldig tot en met	24-11-2021
Bijlagen	1. Protocol Ketenbreed Calamiteitenteam 2. Interne Quick Reference Card (april 2018) Fraude- en handhavingssignalen in INDiGO

1. Inleiding

De IND wordt regelmatig geconfronteerd met zaken waarvoor aandacht vanuit de politiek en/of media te verwachten is en die zodoende op enigerlei wijze een gevoelig karakter dragen. Dergelijke zaken vragen daarom om een bijzondere alertheid van medewerkers.

Het kan gaan om zaken die vanwege de achtergrond of functie van de indiener van de aanvraag politiek- en/of mediagevoelig kunnen zijn. Dit zijn de zaken van de zogenaamde 'politieke kopstukken'. Ook kan sprake zijn van zaken die om andere, uiteenlopende redenen politiek- en/of mediagevoelig kunnen zijn omdat voor deze zaken vanuit de politiek of de media aandacht is (geweest) of valt te verwachten.

In deze werkinstructie wordt beschreven hoe te handelen bij politiek- en/of mediagevoelige zaken.

2. Politiek- en/of mediagevoelige zaken

De redenen waarom een zaak politiek- en/of mediagevoelig kan zijn, kunnen zeer uiteenlopen. Een uitputtende lijst van criteria of voorbeelden is dan ook niet te geven. Wel gaat het veelal om zaken die onder één van de onderstaande drie categorieën zijn onder te brengen.

1. Politieke kopstukken

Personen die vanwege hun achtergrond of functie opvallen en waardoor hun verblijfsaanvragen politiek- en mediagevoelig kunnen zijn. Hierbij valt met name te denken aan aanvragen van (directe familieleden van) ministers, bekende leiders van politieke partijen, hooggeplaatste militairen, ambassadeurs en andere hooggeplaatste diplomaten. Ook kan gedacht worden aan (internationaal opererende) mensenrechtenactivisten.

2. Personen die voor Nederland hebben gewerkt in het buitenland of personen die in Nederland hebben gewerkt voor het land van herkomst

Hierbij valt te denken aan personen die werkzaam zijn (geweest) op diplomatieke posten zoals ambassades en consulaten of voormalige lokale medewerkers die Nederlands defensiepersoneel hebben ondersteund bij werkzaamheden in het buitenland. Ook personen die in Nederland op de

ambassade van hun land van herkomst werkzaam zijn (geweest) vallen onder deze categorie.

3. Overige politiek- en/of mediagevoelige zaken

Dit betreffen zaken die om andere redenen politiek- en/of mediagevoelig zijn. Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd. Deze opsomming is niet limitatief.

- De betreffende vreemdeling speelt een rol in persberichten, televisieprogramma's, handtekeningenacties, demonstraties, Kamervragen of politieke discussies;
- Honger- en dorststakingen, zie hiervoor ook het protocol van het Ketenbrede Calamiteitenteam;
- Een lokaal bestuurder of een bekend persoon vraagt aandacht voor de zaak van de vreemdeling;
- Zaken van bekende sporters of artiesten;
- Zaken van verkiezingswaarnemers van derde landen;
- Meldingen van medewerkers van de loketten of telefonie met als inhoud dat een klant heeft aangegeven de media op te zoeken;
- Leeftijd vreemdeling (zeer jong of zeer oud) in combinatie met schrijnende omstandigheden.

Houd er rekening mee dat de zaken die in deze voorbeelden worden genoemd op zichzelf niet per se politiek- en/of mediagevoelig hoeven te zijn maar dat ze dit in combinatie met andere omstandigheden wel kunnen worden. De vraag die hierbij centraal staat, is of de (te verwachten) aandacht voor de zaak vanuit de politiek of de media gevoelig is. Zo hoeft niet iedere zaak van een vreemdeling die in hongerstaking is gegaan gemeld te worden. Een dergelijke zaak kan wel een gevoelig karakter krijgen als er bijvoorbeeld aanwijzingen zijn dat de vreemdeling de aandacht van de media zoekt of wanneer er medische complicaties als gevolg van de hongerstaking zijn ontstaan.

3. Handelwijze medewerker directie: mailbericht aan stafdirectie

Als een medewerker (hierna: de melder) van de directie A&B, RVN, DV of JZ te maken krijgt met een mogelijk politiek- en/of mediagevoelige zaak, stemt de melder de zaak zo snel mogelijk af met zijn of haar operationeel manager. Indien de operationeel manager eveneens concludeert dat hier mogelijk sprake is van een politiek- en/of mediagevoelige zaak stelt de melder een e-mailbericht op met daarin de relevante informatie. Dit e-mailbericht stuurt de melder naar de staf (directiesecretarissen) van de eigen directie.

Voor A&B is dit: **10.2.g** [@ind.nl](mailto:ind@ind.nl)

Voor RVN is dit: #DL, IND/RVN/STAF, **10.2.g**[@ind.minvenj.nl](mailto:ind@ind.minvenj.nl)

Voor JZ is dit: #DL, IND/JZ/ST1 en #DL, IND/JZ/ST2

Voor DV is dit: **10.2.g**[DV](mailto:ind@ind.nl)

Het e-mailbericht bevat in ieder geval:

- Naam, nationaliteit en v-nummer;
- De aard en stand van de procedure;
- De relaties met in Nederland verblijvende familieleden;
- Een korte beschrijving van de achtergrond van de betreffende

- vreemdelling en de reden waarom de zaak politiek- en/of mediagevoelig is, of kan worden;
- Indien van toepassing, relevante bijzonderheden uit het asielrelaas;
 - Eventuele overige relevante bijzonderheden, bijvoorbeeld informatie uit nota's van BMA en notities van ketenpartners.
 - Indien aanwezig: links naar de persberichten

De melder zet geen onomkeerbare stappen in de zaak totdat er een terugkoppeling over de melding is ontvangen vanuit de staf. De staf laat z.s.m. weten of de melder door kan gaan met de behandeling van de zaak of dat andere stappen nodig zijn (zie kopje nationale veiligheid, 1F of spoedprocedure).

In geval van spoed neemt de melder telefonisch contact op met een directiesecretaris. (zie INDaily directiepagina voor telefoonnummers).

Nationale veiligheid

Indien in de mogelijk politiek- en/of mediagevoelige zaak aanwijzingen bestaan dat de nationale veiligheid – in de meest brede zin – of andere gewichtige belangen van staat in het geding zijn, neemt de melder contact op met de handhavingscoördinatoren op zijn of haar locatie, die op hun beurt de zaak bij Unit Speciale Zaken (USZ) voorleggen via de mailbox Nationale Veiligheid (10.2.g @ind.nl). USZ beoordeelt of een silent procedure moet worden opgestart.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de SharePoint pagina Nationale Veiligheid binnen de IND:

<https://overind.indaily.intern.ind.nl/Themas/NV/Paginas/ThemaHome.aspx>

Betrokkenheid unit 1F

Indien in de mogelijk politiek- en/of mediagevoelige zaak aanwijzingen bestaan dat de vreemdelling zich schuldig heeft gemaakt aan oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid en/of ernstige niet-politieke misdrijven neemt de melder tevens contact op met de unit 1F (10.2.g @ind.nl). Unit 1F beoordeelt of zij de verdere behandeling van de zaak overnemen.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de 1F SharePoint pagina:

<https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/1F/SitePages/Introductiepagina.aspx>

Spoedprocedure

Als sprake is van een (dreigend) incident, d.w.z. er is sprake van psychische problemen, honger- en dorststaking, suicide (poging of dreiging) bij of door de betreffende vreemdelling, dan treedt het Ketenbreed Calamiteitenprotocol¹ in werking. De verdere handelwijze bij incidenten is beschreven in het protocol Ketenbreed Calamiteitenteam.

In overige gevallen wordt de zaak via de gebruikelijke lijnen, zoals hieronder beschreven, afgehandeld.

¹ Zie bijlage 1

4. Handelwijze directiesecretaris

De directiesecretaris van de betreffende directie beoordeelt, al dan niet in samenspraak met de adviseur van Bureau Hoofddirectie en/of USZ, de informatie uit de e-mail van de melder en vraagt zo nodig om aanvullende informatie bij de melder.

In samenspraak zal vervolgens worden bepaald of:

- een zaak als politiek- en/of mediagevoelig gekwalificeerd dient te worden.

Hierbij worden de categorieën zoals beschreven in paragraaf 2 van de WI als uitgangspunt genomen.

- de staatssecretaris over de politiek- en/of mediagevoelige zaak dient te worden geïnformeerd en wie de nota schrijft.

Hierbij is het volgende van belang: indien de betreffende vreemdeling valt te plaatsen binnen categorie 1 of 2 schrijft USZ de nota. Indien de betrokkene binnen categorie 3 valt, schrijft de betrokken directie de nota.

N.B. Wanneer (na de gehoren) blijkt dat in een zaak onderzoek naar eventuele 1F-gedragingen geïndiceerd is, zal unit 1F de zaak overnemen. In dat geval schrijft unit 1F de nota, ongeacht onder welke categorie de betrokkene valt.

- de als politiek- en/of mediagevoelige gekwalificeerde zaak ter verdere behandeling door USZ wordt overgenomen.

Indien de betreffende vreemdeling valt te plaatsen binnen categorie 1 of 2 neemt USZ (in beginsel*) de behandeling van de zaak over. De directiesecretaris neemt contact op met USZ via het e-mailadres 10.2.g@ind.nl.

* In overleg met de ZVM van de betreffende directie kan worden afgesproken dat USZ de zaak monitort (en de nota schrijft), maar dat de behandeling van de zaak niet wordt overgenomen. Er wordt in ieder geval per zaak bekeken of USZ de gehele behandeling overneemt. Dit geldt ook voor het moment waarop een zaak door USZ wordt overgenomen. Het moment van overname kan zijn direct nadat is vastgesteld dat een zaak als politiek en/of mediagevoelig (categorie 1 en 2) wordt gekwalificeerd of bijvoorbeeld nadat de gehoren hebben plaatsgevonden. Hierover vindt overleg plaats tussen USZ en de ZVM.

- de als politiek- en/of mediagevoelige gekwalificeerde zaak ter verdere behandeling door 1F wordt overgenomen.

Indien na de gehoren blijkt dat een 1F-onderzoek noodzakelijk is, dan neemt de unit 1F de zaak over en schrijft ook de nota. De directiesecretaris neemt contact op met 1F via het e-mailadres 10.2.g@ind.nl.

Opvoeren fraude- en handhavingssignaal in INDiGO

Wanneer de voorgelegde zaak als politiek- en/of mediagevoelig wordt gekwalificeerd, koppelt de directiesecretaris dit per e-mail terug aan de melder met daarbij het verzoek om een fraude- en handhavingssignaal met de kwalificatie 1514 en signaaltype Politiek gevoelig op te voeren.

Als er geen sprake is van een politiek- en/of mediagevoelige zaak hoeft er geen fraude- en handhavingssignaal te worden opgevoerd.

5. Handelwijze USZ en 1F en rol Bureau Hoofddirectie

Indien wordt bepaald dat de als politiek- en/of mediagevoelige gekwalificeerde zaak (categorie 1 en 2) ter behandeling door USZ wordt overgenomen én nadat het in paragraaf 4 genoemde signaal is opgevoerd door de melder, zal USZ de inhoudelijke behandeling van de zaak vanaf dat moment - dan wel op een moment dat is afgestemd met de betrokken directie - in zijn geheel overnemen. De eerdere ZVM van de betreffende directie draagt de zaak in INDiGO over aan USZ (team 414 A&B).

USZ beoordeelt verder of een format Nationale Veiligheid ten behoeve van een silent procedure dient te worden voorgelegd aan de AIVD. USZ draagt zorg voor het invullen van het format NV en het opstarten van de silent procedure.

USZ zal de bewindspersoon van JenV per nota informeren over de politiek- en/of mediagevoeligheid van de zaak.

Indien er in de politiek- en/of mediagevoelige gekwalificeerde zaak tevens sprake is van een 1F-onderzoek, wordt de zaak - nadat het in paragraaf 4 genoemde signaal is opgevoerd door de melder – overgenomen door de unit 1F. De eerdere ZVM van de betreffende directie draagt de zaak in INDiGO over aan 1F (team 418 A&B).

De unit 1F zal de bewindspersoon van JenV per nota informeren over de politiek- en/of mediagevoeligheid van de zaak, waarbij tevens melding wordt gemaakt van het 1F-onderzoek of de uitkomst van dit onderzoek.

De nota wordt afgestemd met de directie Strategie en Uitvoeringsadvies (SUA) indien:

- De zaak beleidsmatige knelpunten kent waarover SUA geraadpleegd dient te worden;
- Als bekend is dat er ten aanzien van de zaak Kamervragen zijn gesteld of anderzijds discussies in het politieke domein hebben plaatsgevonden.

De nota wordt door USZ of 1F via DigiJust middels de vastgestelde werkstroom aan de bewindsperso(n)n(en) van JenV aangeboden. Voor afstemming met de bewindsperso(n)n(en) van JenV gelden vaste afspraken. De paraferingslijn is als volgt:

LET OP: deze zaken dienen afgeschermd de werkstroom in Digijust in te gaan. Dit betekent dat de zaak enkel in te zien is voor een beperkt aantal groepen en gebruikers.

1.	Paraferen	Operationeel Manager USZ of 1F (gebruikersnaam)
2.	Paraferen	(plv) Directeur A&B of RVN ² (gebruikersnaam)
3.	Paraferen	(plv) Directeur SUA en/of JZ (groep: IND-SUA en/of IND-JZ) ³
4.	Visie vooraf	Staf BHD (groep: IND-BHD)
5.	Paraferen	Hoofddirecteur IND (gebruikersnaam)
6.	Paraferen	Directeur DMB (groep: BD-DGVZ-DMB)
7.	Paraferen	DGVZ (groep: BD-DGVZ)

² Indien de zaak via een andere directie gemeld wordt, ook de (plv) directeur van die directie vermelden.

³ Enkel nodig indien SUA en/of JZ betrokken zijn bij de zaak.

8.	Visie vooraf	DBO Advies ⁴
9.	Paraferen	SG (groep: BD-SG)
10.	Visie vooraf	DBO Advies
11.	Eindparaaf	Staatssecretaris JenV (=gebruikersnaam)

Informeren Ministerie van Buitenlandse Zaken

Indien de politiek- en/of mediagevoelige zaak valt onder de eerste twee categorieën zoals opgenomen in paragraaf 2 van deze werkinstructie licht de adviseur van Bureau Hoofddirectie per e-mailbericht het Ministerie van Buitenlandse Zaken in.

Een afschrift van deze e-mail (cc) gaat naar de opsteller van de nota (medewerker USZ, dan wel 1F) en de directiesecretaris van de betreffende directie.

De adviseur van Bureau Hoofddirectie verzoekt het Ministerie van Buitenlandse Zaken om informatie die in verband met de vreemdelingrechtelijke procedure mogelijk relevant is voor de IND aan de IND te verstrekken. Het eerste aanspreekpunt voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken is de adviseur van Bureau Hoofddirectie die het mailbericht stuurt.

Zo nodig vindt overleg over de zaak plaats tussen de adviseur van Bureau Hoofddirectie en het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

De adviseur van Bureau Hoofddirectie stuurt indien nodig een afschrift van de nota aan het hoofd Communicatie van de IND, de Directie Communicatie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

6. Het vervolg van de procedure

Na het informeren van de bewindspersoon wordt overgegaan tot de verdere afhandeling van de zaak. Hierbij wordt zo nodig afstemming gezocht met JZ en/of SUA.

Indien HIND of de bewindspersoon daarom heeft verzocht of als de mate van gevoeligheid van de zaak dat vraagt, stelt de medewerker USZ of 1F een vervolgnota op, gericht aan de bewindspersoon, waarin wordt verzocht om in te stemmen met het te nemen besluit of kennis te nemen van de nota.

De adviseur van Bureau Hoofddirectie stuurt indien nodig een afschrift van de nota aan het hoofd communicatie IND, de Directie Communicatie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en indien nodig aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

Als het besluit is genomen en bekend is gemaakt, meldt de medewerker USZ of 1F dit per e-mail aan de directiesecretaris en de adviseur van Bureau Hoofddirectie. Indien nodig informeert de adviseur van Bureau Hoofddirectie vervolgens per e-mailbericht het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

In verband met de eventueel te verwachten gerechtelijke vervolgpcedures informeert de directiesecretaris ook JZ over de zaak. JZ informeert de

⁴ DBO Advies valt onder BD-SG, dus valt onder die groep.

medewerker USZ, de directiesecretaris en de adviseur van Bureau Hoofddirectie over de uiteindelijke afloop van de procedure.

Update werkinstructie: Na afloop van de geldigheid van deze werkinstructie is Bureau Hoofddirectie samen met de directiesecretarissen van de verantwoordelijke directies verantwoordelijk voor de update van deze WI.